

rerum materialium & immaterialium horizon, modo inter omnia animalia miraculum divinum audit. *Conf. Dn. Pras. in Jur. Nat. cap. 1. §. 1.* Ist hoc tamen, uti recte dijudicat *Pufendorfius de Offic. Hom. & Civ. lib. 1. cap. 3. §. 4. seqq.* Tam utile invicem animal non paucis laborat vitiis, & non minore nocendi facultate præditum est, quæ conjunctionem cum ipso reddunt satis ancipitem, magnamque requirunt cautionem, ne pro bono malum quis ab illo sortiatur. Jam primum major fere ad nocendum procivitas in homine, quam in quovis brutorum deprehenditur. Nam bruta fere cibi desiderio & veneris efferantur, quorum utrique tamen facili negotio ipsa satisfacere possunt. Et, eo desiderio sopito, non temere in iras, aut ad lædendum alios concitantur, nisi quis irritaverit. At homo animal est nullo non tempore in libidinem paratum, cujus stimulis longe frequentius vellitur, quam conservandæ speciei necessarium videbatur. Ejusdem quoque venter non satiari duntaxat, sed & titillari vult, & sæpe plura appetit, quam natura digerere valet. Vestibus ne indigerent bruta, natura prospexit, at homo non ad necessitatem tantum, sed ad ostentationem vestiri gaudet. Multi præterea affectus atque cupidines, brutis ignoti, in mortalium genere deprehenduntur: superflua habendi libido, avaritia, gloriæ, & alios eminendi cupiditas, invidia, æmulatio, ingeniorumque contentio: indicio est, quod pleraque bella, quibus genus mortalium colliditur, ob causas gerantur brutis ignotas. Atque ista omnia simulare homines possunt & solent, ut sibi mutuo nocere velint. Accedit in multis eximia quædam petulantia, & aliis insultandi libido, quibus cæteri, etiam modesto ingenio præditi, studio se ac libertatem conservandi ac tuendi, non possunt non offendi, ac ad resistendum accingi. Quandoque etiam homines ad mutuas læsiones invitat inopia, & quod præsens rerum copia cupiditatibus aut indigentia eorum non sufficiat. Sed & maxima vis inest hominibus ad noxas mutuo in-